

Kalvária

Na jednom zo siedmich vrškov sa nachádza nitrianska kalvária s dvanástimi kaplnkami zastavení Krížovej cesty. V minulosti sa tento vápencový kopec volal Mariánsky alebo Zelený kopec. Nachádza sa tu Kostol Nanebovzatia Panny Márie a Misijný dom Matky Božej. Taktiež si nenechajte ujsť Misijné múzeum národov a kultúr.

Rozhľadňa s ďalekohľadom poskytne úžasný výhľad na celé mesto. Nitrianska kalvária je dodnes dôležitým pútnickým miestom.

? Vedeli ste, že v Misijnom múzeu sa nachádzajú exponáty etnologického charakteru i exotické zvieratá a vtáctvo z celého sveta?

Borina - Šibeničný vrch

Ďalším ostrovom zelene v meste Nitra je zalesnená vyvýšenina **Šibeničný vrch (218 m)**, ktorá je o niečo nižšia ako východne ležiaca Kalvária. Vo veľkomoravskom období tu stálo menšie útočiskové hradisko. Na prelome 16. a 17. storočia bol údajne obývaní Nitry na Šibeničnom vrchu vybudovaný malý renesančný strážny objekt, ktorý niesol názov „Turecká varta“ a bol súčasťou protitureckého signalizačného systému Nitry. Dnes stojaca novoveká veža z polovice 18. až polovice 19. storočia slúžila pravdepodobne výkonu spravodlivosti s predpokladanou väzenskou funkciou.

V minulosti sa tento kopec nazýval Borina. Tento názov pochádza od borovíc, ktoré tu boli umelo vysadené a tvoria rozsiahly porast na väčšine plochy Šibeničného vrchu. Je obľúbeným vychádzkovým miestom obyvateľov mesta Nitry.

? Pomenovanie Šibeničný vrch sa používa od roku 1848, keď naň presťahovali šibenicu pôvodne stojacu pri mestskom cintoríne.

Dražovský kopec

Na západnom okraji Nitry leží mestská časť Dražovce začlenená do mesta v roku 1975. Na skalnatom kopci sa nachádza vzácny románsky kostolík sv. Michala Archanjela z prelomu 11.-12. storočia. Ide o najfotogenickejšie miesto v celej Nitre!

Zobor

Pre návštevníkov Zoborských vrchov je určený náučný chodník s 27 zastaveniami a s celkovou dĺžkou 14,7 km. **Zoborský kláštor** vznikol v rokoch 850-880 na západnom svahu Zobora. Ku kláštoru sa viažu aj najstaršie a najcennejšie písomné doklady z nášho územia – **Zoborské listiny**, pochádzajúce z rokov 1111 a 1113. Cieľom peších turistov je najmä **Pyramída** (553 m). Hodinový výstup vás odmení nádherným výhľadom na celé mesto, čaká na vás rozhľadňa s ďalekohľadom, ohnisko s možnosťou opekania, turistická útulňa a iné. Kúsok pod ňou si prezrite zvyšky veľkomoravského hradiska. Nezabudnite sa cestou zastaviť vo **Svoradovej jaskyni** (355 m).

? Podľa legendy viedol Svorad pustovnícky spôsob života v jaskyni neďaleko kláštora, odvtedy sa nazýva jaskyňa Svoradova.

Turistické informačné centrum Nitra

Štefánikova trieda 1, 949 01 Nitra
Tel.: + 421 37 7410 906, +421 37 16186
e-mail: info@nitra.sk; www.nitra.eu

Objavte Nitru na siedmich pahorkoch

? Vedeli ste, že sa kostolík niekoľkokrát objavil vo videoklipech známych kapiel, ale aj na poštovej známke, dokonca bol zobrazený aj na bývalej päťdesiatkorunovej bankovke?

objav miesto, zaži príbeh

discover the place, live the story

?
Vedeli ste, že od apríla do októbra je pre verejnosť sprístupnená katedrálna veža?

Vazulova veža – povest' hovorí, že tu bol väznený a usmrtený Vazul, synovec kráľa Štefana I., ktorý bol zákonitým následníkom trónu. V podzemí veže sa v tej dobe nachádzala údajne hladomorňa. **?**

Hradný kopec

Nitriansky hrad a hradný areál
V rámci návštevy Nitrianskeho hradu nahliadnite do Baziliky sv. Emeráma, Vazulovej veže, Kazemát, gotickej priekopy a nechajte sa unášať históriou.

Katedrála sv. Emeráma – je zložená z Horného, Dolného kostola a **románskeho kostolíka**, ktorý je najstaršou časťou katedrály. Postavený bol v 11. storočí v románskom slohu, nie je vylúčené, že stojí na mieste prvého kresťanského kostola postaveného Pribinom.

Biskupský palác – jeho základy pochádzajú zo stredoveku. Dnešná podoba je výsledkom stavebných úprav niekoľkých storočí. Dnes je tu sídlo Biskupského úradu.

V gotickej priekope je dnes odkrytá expozícia veľkomoravského valu z 9.stor. – **v kazemate** opevnenia. **Vazulova veža** je súčasťou stredovekého opevnenia.

Prídte odhaliť tajomstvo Katedrálneho pokladu. **Diecézne múzeum** láka svojich návštevníkov predovšetkým svojou expozíciou hodnotných liturgických predmetov, zachovaným najstarším rukopisom na území Slovenska z roku 1083, kópiami Zoborských listín pochádzajúcich z rokov 1111 a 1113.

Na Vršku

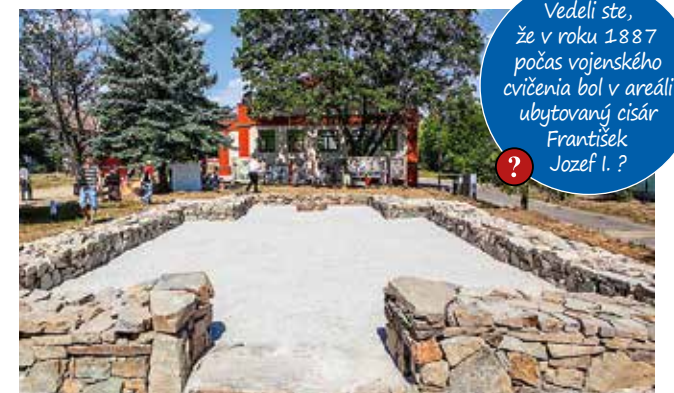
Vyvýšenina Na Vršku, nazývaná tiež „Na Andrášku“, sa nachádza na mieste stredovekého františkánskeho kláštorného komplexu a cintorína. Barokovú kaplnku sv. Michala dal v roku 1739 postaviť nitriansky richtár Lukáč Brezovič na pamiatku ukončenia moru. V roku 1894 dal biskup Bende kaplnku obnoviť, odstrániť vežičku a zbúrať sakristiu. V tejto podobe sa zachovala do súčasnosti. V roku 2018 bola celá kaplnka renovovaná. V roku 1949 bol pred kaplnkou odhalený pamätník obetiam vojny.

?
Vedeli ste, že pod podlahou sa nachádza krypta s tridsiatimi hrobmi, ktoré sa datujú do roku 1771?

Martinský vrch

Priestor bol osídlený viacerými kultúrami už v praveku. Dnes sú tu viditeľné pozostatky starého slovanského hradiska o rozlohe 20 ha. Koncom 8. a v 9. storočí sa tu rozprestieralo mohutné hradisko s hustým osídlením. Martinský vrch bol v druhej polovici 19. storočia majetkom biskupstva, využívaným hlavne na poľnohospodárske účely. Od 80. rokov 19. storočia tu sídlila vojenská posádka. Dnes patrí kasáreň k najvýznamnejším vojenským pamiatkam na Slovensku. Súčasťou areálu bol aj románsky Kostol sv. Martina z 11. storočia. Vo veľkomoravskej časti archeoparku sa postupne prezentujú 4 zemnice, ďalším obnoveným objektom je samostatne stojaca hlinená kupolová chlebová pec s predpecnou jamou.

?
Vedeli ste, že v roku 1887 počas vojenského cvičenia bol v areáli ubytovaný cisár František Jozef I. ?

Základy Pribinovho kostolíka